

värderingar, framstår i grund och botten som ett återvändande till den *etiska* förståelse av rikes-motivet som dominerade liberalteologin innan Weiss och Schweitzers *eskatologiskt* orienterade läsningar kom att få genomslag. Till syvende och sist bär jag därmed med mig intrycket av att vi i Schreiners monografi huvudsakligen har att göra med tämligen traditionella påståenden om himmelriket, nu draperade i ny teoretisk och terminologisk skrud.

Det sista ordet om den potentiellt fruktbara kopplingen mellan gud-sriket och "critical spatiality" är knappast yttrat – och förhoppningsvis kommer fortsatta studier föra med sig mer substantiella och utmanade resultat – men Schreiner förtjänar en eloge för att ha initierat samtalet på ett konstruktivt, välunderrättat och välformulerat sätt.

Tobias Ålöw, Göteborgs universitet

PRESTON SPRINKLE (RED.)

Two Views on Homosexuality, the Bible, and the Church

Counterpoints: Bible and Theology, Grand Rapids: Zondervan, 2016, Pocket,
240 sidor, SEK 134, ISBN: 978-0-310-52863-0

Föreliggande bok om homosexualitet i Bibeln och i kyrkan bjuder på en hel del överraskningar: en av dem som argumenterar för den traditionellt kristet avvisande hållningen emot (utlevd) homosexualitet bekänner sig själv vara just homosexuell, och en av dem som argumenterar för samkönade sexuella relationer menar att Bibeln kategoriskt är emot sådana i alla skepnader. Överraskningar ligger även i beredskap för den som i ett utbyte av detta slag förväntar sig ett lomhört och hetlevrat påpucklande med argument; boken är snarare en stor övning i civiliserat samtal med bibehållna övertygelser, där opponens delade mänsklighet respekteras (226).

I Zondervans Counterpoints-serie är formatet sådant att företrädare för olika uppfattningar i en specifik fråga får komma till tals, med kommentarer från övriga medverkande och där författarna även ges möjlighet att själva ge en resumé av dessa kommentarer. Redaktören, Preston Sprinkle, ger både inledning och sammanfattning. Ett omfattande sakindex samt index av bibelställen ingår även. De olika författarna, två

för och två emot (utlevd) homosexualitet valdes så, att på vardera sidan skulle den ena argumentera exegetiskt och den andra teologiskt. Detta svarar mot bokens titel, där homosexualitet ses såväl ur Bibelns (exegetiskt) som ur kyrkans (teologiskt) perspektiv.

Bill Loader grundar sin exegetiska argumentering på att Paulus vetenskap var ofullkomlig; att han, för att uttrycka det lite råare, inte förstod sig på detta med homosexualitet. Loader anklagar inte Paulus för detta, utan noterar det med milt överseende: även på många andra områden är vi idag mer upplysta än vad första århundradets människor var. Han konstaterar helt framt att såväl den judiska som den hellenistiska litteraturen enhälligt var emot samkönad sexualitet (och skulle själv kunna framstå som starkt emot homosexualitet – om det inte vore för Loaders argument om kulturell utveckling). Loader avvisar de bibeltolkningsargument som bekräftar ("have an affirmative view of") homosexualitet: att homosexuella handlingar endast skulle vara fel när de utförs av annars heterosexuella; att homosexuella handlingar endast vore fel när de förekom i ett kultiskt sammanhang med avgudadyrkan; att det handlade om de i antiken rätt vanliga övergreppen på minderåriga pojkar (pederasti) inte om samtycke mellan vuxna; och att om det hade gällde lesbianism så fördömdes aldrig detta egentligen. Loader menar dessutom att Bibelns författare fördömer homosexuell orientering lika mycket som homosexuella handlingar: även de förtsnämnda är symptom på synd (19). "Paulus förklarar inte attraktion till människor av samma kön som ett handikapp förorsakat av Adams fall, utan som något som inte borde vara så, ett sinnestillstånd som beror på en förvrängd förståelse av Gud," (44, egen översättning). Loader förordar en "respekt för de bibliska författarnas åsikter och varför de företrädde dem", men anbefaller "en ny förståelse som drivs av samma fokus på kärlek, vilken var Jesus hållning" (47, egen översättning). Han tycks argumentera utifrån samma "projektilbanehermeneutik" ("trajectory hermeneutics"), att tidsmässigt tänka bortom Bibeln, som redaktören Sprinkle tentativt föreslår (219) i sin avslutande sammanfattning.

Megan DeFranza tar avstamp i att Bibeln uppvisar en "majoritetssuppfattning" beträffande skapelsen: vid uppräknningen av skapelsens

djurarter tas flygande, fyrfota, krälände och simmande djur upp, men inte amfibier, som både fungerar på land och i vatten. Det blir för henne en springande punkt i försvaret för bi- och transsexuella: de är enligt DeFranza också en kategori som, likt amfibierna, faller utanför det uppräknade (70–71). Hon argumenterar även utifrån uppfattningen att den i Bibeln presenterade patriarkaliska äktenskapssynen inte kan vara gällande längre (87–90), eftersom förutsättningarna ändrats: kvinnor har bättre utbildning, är ekonomiskt lika självständiga som män och är oftast inte så avsevärt mycket yngre än männen de gifter sig med.

Wesley Hill betecknar sig själv som homosexuell (och höll för övrigt den stora bankett-föreläsningen på detta tema vid Evangelical Theological Society's årskongress i Atlanta, USA, i november 2015) men anvisar för sig själv och andra celibatet som livsväg; det vill säga att om man har sexuell attraktion till någon av samma kön så skall man leva avhållsamt. Hill menar att utlevd homosexualitet (inklusive lesbianism, bi- trans- och andra varianter av s.k. queer) är synd. Han föreslår istället "andlig gemenskap" ("spiritual friendship"), där kampen emot genitalt utlevd eros blir en försakelsens väg.

Hill, ser, till skillnad från Loader, Rom 1:26–27 i ljuset av skapelse och fall i Genesis. Männkligheten skapades manlig respektive kvinnlig och samkönade sexuella relationer blir "en avvikelse från skapelsens struktur" i paritet med Israels tillbedjan av guldkalven, "en avvikelse från det skapelsegivna ömsesidiga beroendet manligt/kvinnligt" (136, 37, egen översättning). Homosexualitet som en medfödd del av personligheten ses som en del av fallet, snarare än en historik över en enskild människas motstånd mot Gud uppenbarat, och likställs med andra listor över beteenden (1 Kor 6:9–11; 1 Tim 1:9–11) som den kristne bör lämna bakom sig.

Stephen Holmes skriver liksom DeFranza utifrån ett systematiskt-teologiskt perspektiv och framhåller som avgörande Augustinus syn på äktenskapet, vilken han även menar vara den historiska och universella Kyrkans/Församlingens. Detta är hans grund för att inte vilja förändra den klassiskt kristna etiska uppfattningen av äktenskapet som en förening mellan man och kvinna, där dess primära goda är fortplant-

ning. Den könsliga komplementariteten är förutsättningen för detta och därför är heterosexualitet det enda godtagbara uttrycket. Tanken på sexualitet mellan personer av samma kön uppstår överhuvudtaget inte för andra tidiga teologer, som Clemens av Alexandria och Thomas av Aquino. Holmes ställer frågan varför denna fråga uppkommer i västerlandet och just i vår tid, när i andra delar av världen och historiskt sett, den inte finns. Han accepterar queer-teorins problematisering av det heterosexuella äktenskapet, vilket i ljuset av fortplantningens primat vore en plats för ett asketiskt liv och avhållsamhet: och menar att först inom ramen för en sådan teologiskt riktig äktenskapssyn är Kyrkan skickad att diskutera LGBTQ-frågor och då i förstone "bli mer rigorös i den pastorala hanteringen av heterosexuella personer" (167, egen översättning).

Om den kristna teologin om äktenskapet inte kan utökas till att omfatta personer av samma kön, och om det inte finns utrymme för en ny ordning med "förbundsgemenskap" som innefattar sexuella handlingar, [en tredje kategori vid sidan om äktenskap och celibat] vad återstår då? Svaret, tycks det mig, är pastoral anpassning/tillmötesgående ("accommodation", se 190). Holmes hänvisar till exempel till polygama förhållanden vilka kyrkan går tillmötes, därför att alternativet: utstötta kvinnor och barn utom den första frun, uppfattas vara synnerligen grymt. Holmes ställer själv frågan: Vad händer om den kristna teologi om äktenskapet han företräder (vilken leder till en avvisande hållning gentemot homo-äktenskap) är felaktig? Men han ser inga tecken på att en sådan teologi skulle vara på väg att skapas. Han menar att hans egen avvisande hållning gäller, även om den queer-teori han hämtar inspiration från inte kan upprätthållas; däremot att det då skulle finnas mindre utrymme för själavårdsmässigt tillmötesgående.

Two Views on Homosexuality, the Bible, and the Church är en seriös djupdykning i frågeställningar som alltmer tenderar att dominera debatten i trosfrågor.

Bo Krister Ljungberg, Knivsta